

mange enkelte planters tørstofproduktion i forhold til vækstperioden samt forskellige mål for væksten. De følgende afsnit belyser afhængigheden af klima, jordbund og forædlingsindsatsen, og derefter gennemgås konkurrencen mellem planter indbyrdes i en afgrøde og med ukrudtet. De næste kapitler omhandler gødningers virkning og økonomi samt skadedyrs- og sygdomsbekæmpelsen, og bogen slutter med, hvordan man opnår den bedste høst. Den bredt skrevne tekst er letlæselig, men der indflettes alligevel mange praktiske kendsgerninger.

Kr. M. Jensen

Jean Vanlaer: 200 millions de voix: une géographie des familles politiques européennes.

Société Royale Belge de Géographie, Bruxelles 1984. 112 s. & 14 kort (alt i mappe). 31 cm. BFR. 1.200,-.

På grundlag af valgsultater i 18 europæiske lande i årene 1981 til 1983 har to belgiske kulturgeografer gjort et behjertet forsøg på at placere de europæiske politiske partier i et antal multinationale alliancer, hvortil regnes følgende 5 grupperinger: kommunister, socialister, kristelige demokrater, liberale og konservative, partikonstellationer som kan genfindes i Europa-parlamentet. Som en sjette »familie« regnes Fremskridtspartierne i Danmark, Finland og Luxembourg. Forfatterne har dernæst opstillet en model, hvori de 18 lande indgår i den ene akse, mens den anden akse viser de politiske partier opstillet efter observans fra yderste venstre til yderste højre. For Danmarks vedkommende er man kommet frem til følgende orden: VSKAPISA – SFDKP – S – R – RV – VC – KF – F – og som en særlig gruppe CD, som man åbenbart har givet op overfor. Rækkefølgen er i øvrigt ganske grundigt motiveret i teksten, men mon ikke visse danske politiske partier vil protestere mod deres placering. Ikke desto mindre er det et interessant forsøg, der er gjort her.

Viggo Hansen

Environmental impact assessment. Ed. by PADC Environmental Impact Assessment and Planning Unit. (NATO advanced study institutes series. Series D, Behavioural and social sciences, no. 14.

Nijhoff, Boston 1983. XII, 439 s. 25 cm. Hfl. 135,-.

Mange tidligere planlægninger er udelukkende blevet vurderet ud fra om de var økonomisk holdbare, men indenfor de sid-

ste 10-15 år er også de miljømæssige konsekvenser mere og mere kommet ind i billedet. I denne samling af artikler fra et Nato-seminar redegøres for miljø- og sociale aspekter ved tekniske anlæg og andre indgreb i kulturlandskabet. Langt de fleste bidrag opstiller analyseskemaer, checklister og diagrammer for forskellige projekter, og kun i det sidste kapitel behandles mere konkrete emner som autobanernes indvirkning på omgivelserne, forskellige sider af vandforurening og risikoen fra industrieanlæg. Hele værket bærer præg af teoretisering i højere grad end praktiske løsninger, men formålet med megen miljøtænkning i disse år er netop, at få gjort opmærksom på problemerne.

Kr. M. Jensen

Recollections of a revolution: geography as spatial science. Ed. by Mark Billinge, Derek Gregory and Ron Martin.

Macmillan, London 1984. VIII, 235 s. 23 cm. Hardcover: £ 18,-. Paperback: £ 6.95.

Det har været udgiverens tanke, at de indbudte forfattere i autobiografisk form skulle redegøre for deres opfattelse af og andel i den kvantitative revolution, som kulturgeografien gennemgik i løbet af 1950'erne og 1960'erne. Der tænkes specielt på, hvordan de hver især har oplevet den kvantitative geografi inde fra, og det er der kommet både spændende, fornøjelige og afslørende ting ud af, mest afslørende måske i en udtalelse gående ud på, at den har vist sig ubrugelig som et analytisk instrument i planlægningen. Adskillige bekendelser er blevet meget åbenhjertige og viser eksempler på, hvordan et livsforløb kan skabe en afgørende drejning af karrieren, som når Allan Pred spørger sig selv, hvad der ville være sket, hvis han ikke var skiftet fra Berkeley til Lunds universitet. En fornem cadeau til Hågerstrands skole. Forfatterne er stort set enige om, at de på et eller andet tidspunkt er kommet til en opfattelse af geografiens sande væsen: at den er procesorienteret og handler om areal differentiering og spatial form, og at geografien måske er den videnskab, der tilbyder de bedste midler til at forklare adfærdsmønstre. Blandt disse »erindringer« kan anmelderen specielt anbefale Gunnar Olssons indlæg: Toward a Sermon of Modernity, der viser vor skandinaviske kollega som en strålende og vittig essayist, uden dog på nogen måde at forklejne de andre.

Viggo Hansen

Clifton W. Pannell, Laurence J.C. Ma: China: the geography of development and modernization.

Arnold, London 1983. IX, 342 s. ill. 24 cm. £25,-.

En regional beskrivelse af dette enorme rige med o. ¼ af verdens befolkning må blive summarisk, men det er alligevel lykkedes for de to forfattere, at bringe mange op to date informationer. Det skyldes nok ikke mindst, at den ene forfatter er født i Kina og kan inddrage kinesisk litteratur.

Efter indledende afsnit om natur, historie og befolkningsudvikling behandles erhvervene. Landbrugsarealet omfatter kun 10% af landet, men o. 75% af kineserne er direkte eller indirekte knyttet til landbruget, og da arealet kun vanskeligt lader sig udvide, må produktionen intensiveres for at følge med det stigende folketal – en stigning der nu er på ca. 1% pr. år, men allerede omkring årtusindskiftet planeres at være nede på 0.

Kapitlerne om transport, handel og industri er ført á jour til begyndelsen af 1980'erne, og den nye ti-års plan for 1976-85 og omlægningen af den i 1981 nævnes også. Bogen slutter med korte omtaler af Taiwan, Hong Kong og Macao med de spændende perspektiver omkring kronkoloniens skæbne efter 1997.

Kr. M. Jensen